

گنجینه اسرار امام (ره) در قم

د کتر «محمد ر جائی نژاد»، پژوهشگر اندیشه امام خمینی (ره) درباره خانه قدیمی ایشان در محله یخچال قاضی قم

که در دل خودش خاطرات بسیاری از سیره عملی و نظری ایشان در منزل، حوادث و وقایع تاریخی و سیاسی و ... دارد، می گوید

مجدید حسین زاده | روزنامه نگار

پرونده

وارد این خانه که می شوید، قبل از هر چیزی، تابلوهای نصب شده بر در و دیوار آن جا توجه شما را به خودش جلب می کند. تابلوهایی که هر کدام روایتگر بخشی از سبک زندگی و فعالیت های اجتماعی، سیاسی و ... امام خمینی (ره) در مسیر تحقق انقلاب اسلامی بوده است. از عکس معروف وضو گرفتن ایشان در همین خانه تا سخنرانی معروفی که جمعیت زبادی در داخل و حتی بیرون از خانه حضور داشتند و ایشان آن جملات تاریخی را فرمودند که: «ای سران اسلام، به داد اسلام برسید. ای علمای نجف، به داد اسلام برسید. ای علمای قم ...». امام خمینی (ره) بعد از سال ها اجاره نشینی در قم، به این جا آمدند و تا آخرین روزهایی که در این شهر حضور داشتند، در همین جا که به خانه انقلاب هم مشهور است، سکونت گزیدند. خشت خشت این خانه، نگاه نافذ مردی را قاب گرفته که جز برای خدا زندگی نکرد و این خانه بدون تجملات در حقیقت آینه و گواه ساده زیستی ابر مرد تاریخ معاصر است که توانست با تکیه بر خدا و همراهی مردم، نظام جمهوری اسلامی را به ثمر بنشانند. در آستانه ۱۴ خرداد، سالروز رحلت بنیان گذار کبیر انقلاب به سراغ د کتر «محمد ر جائی نژاد»، پژوهشگر اندیشه امام و تاریخ انقلاب و مدبر کتابخانه تخصصی امام خمینی (ره) رفتیم که درباره همین خانه، کتابی به نام «خانه دیانت، سرای سیاست» نوشته است.

کتاب «خانه دیانت، سرای سیاست»

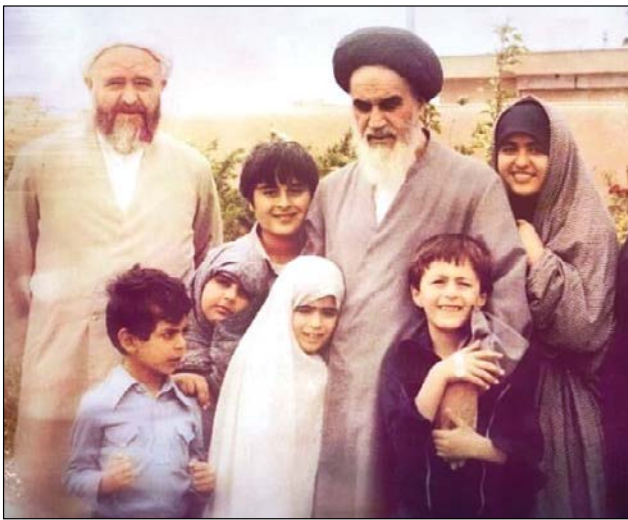
را درباره همین خانه نوشتم

از او در زمینه سرفصل های کتابی که درباره این خانه نوشته است، می پرسم که می گوید: «حوزه مطالعاتی و کاری و پژوهشی من اندیشه امام و تاریخ انقلاب است. برای همین کتابی دارم با عنوان «خانه دیانت، سرای سیاست» که پیرامون همین خانه است و در ۲۲۰ صفحه سال ۱۳۹۱ منتشر شده و ناشرش هم چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی) است. سرفصل های اصلی این کتاب هم عبارت اند از: «تاریخچه و موقعیت بیت امام، سیره عملی و نظری امام خمینی در منزل، خاطرات و حوادث بیت از زبان خاندان و یاران امام، بیت امام در آیین اسناد ساواک و شهربانی، بیت امام پس از پیروزی انقلاب اسلامی».

مشغله های دینی و سیاسی باعث نشد

ایشان از خانواده غافل شود

می کرد، هر چقدر هم که بد و بی مزه می شد، کسی حق اعتراض نداشت و امام از آن غذا تعریف می کردند. خانم اگر کاری در خانه انجام می دادند، حتی اگر استکانی را جابه جایی می کردند و مناشسته بودیم، امام با ناز احتی به ما می گفتند: «شما نشسته اید و خانم کار می کنند؟» اگر یک روز می دید که خانم کار می کنند، آن روز، روز و اسلامی امام بود که چرا خانم کار می کنند، می گفتند: «خانمتان از همه شما بهتر است، هیچ کس مادر شما نمی شود». در جای دیگر می گوید: «امام پیش از ظهرها در منزل برای طلبه ها درس داشتند و در ساعت ۱۱:۳۰ تمام می شد. آقا مقید بودند تا ساعت ۱۰ دقیقه به ۱۲ که می خواستند برای نماز ظهر آماده شوند، به مدت چند دقیقه با ما بازی کنند. ما خودمان وسایلی درست می کردیم و با ایشان بازی می کردیم. یا سرماراتوی دامشان می گرفتند و دیگری می رفت قایم می شد و این کارها برای ما خیلی عادی بود». یکی دیگر از فرزندان می فرماید: «امام به آزادی بچه ها مقید بودند و می گفتند: «اگر بچه شیطنت نکنند، مریض است» و تفریح را هم برای بزرگترها لازم می دانستند. وقتی می دیدند من روزهای تعطیل مشغول درس خواندن هستم، می گفتند: «به جایی نمی رسی، چون باید موقع تفریح، تفریح کنی». در حضور من مکرر به پسر می گفتند: «نه یک ساعت اعیاد اگر از خانواده دور بودند، با نامه تبریک می گفت و به یکی از اعضای خانواده می گفت که از جانب ایشان عیدی پرداخت شود. امام نمونه و الگوی مهرورزی و همسرداری بودند. در خاطرات دختران حضرت امام آمده که اگر روزی خانم غذا تهیه

این پژوهشگر اندیشه امام درباره سیره نظری و عملی امام خمینی (ره) که یکی از سرفصل های کتابش هم بوده، می گوید: «ببینید! آن چه که در این چند سال از خوانش و کاوش در آثار حضرت امام و درباره ایشان، من فهم کرده ام، توجه و اولویت ایشان به خانواده بوده است. مشغله های دینی و علمی و سیاسی امام باعث نمی شد که از خانواده غافل باشند چرا خانم کار می کنند، در سفر، توجه ویژه ای به همسر و فرزندان داشتند. در سفرها، حتی تبعید، برای آن ها نامه می نوشتند و پیگیر تربیت و درس فرزندان بودند. مرتب خانواده را در جریان کارهای خود قرار می دادند. نمونه اش همان نامه معروف است که هنگام سفر حج به همسرشان می نویسند که «تصدقت شوم، الهی قربانت بروم، در این مدت که مبتلای به جدایی از آن نور چشم عزیز و قوت قلمم گردیدم، متذکر شما هستم و صورت زیبات در آیین قلم منقوش است. عزیزم ... صد حیف که محبوب عزیزم همراهم نیست که این منظره عالی به دل بچسبد.» همچنین سیره حضرت امام این گونه بود که اول خود عامل بود، بعد از خانواده می خواست عمل کنند. یکی از دختران حضرت امام در خاطر اتشان آورده اند: «امام چیزی را از ما نمی خواست، مگر این که خودش قبلاً آن را انجام داده بود». امام خمینی (ره) در مناسبت ها و اعیاد اگر از خانواده دور بودند، با نامه تبریک می گفت و به یکی از اعضای خانواده می گفت که از جانب ایشان عیدی پرداخت شود. امام نمونه و الگوی مهرورزی و همسرداری بودند. در خاطرات دختران حضرت امام آمده که اگر روزی خانم غذا تهیه

این خانه عاری از هرگونه تزئینات است

د کتر «ر جائی نژاد» درباره معماری این خانه تاریخی می گوید: «این خانه در حال حاضر حدود ۱۰۰ سال قدمت دارد. دارای معماری قدیمی، مربوط به اواخر دوره قاجار، مصالح آن همه از خاک و گل و خشت، سنگ و چوب و گچ و مهندسی بسیار ساده و عاری از هرگونه تزئینات است. ساختمانی دو طبقه و دارای زیرزمین که مطبخ (آشپزخانه) اصلی در آن تعبیه شده و طبقه همکف

بعد از منزل

امام (ره)،

زمین های

کشاورزی بوده است

او درباره موقعیت جغرافیایی این خانه در زمانی که امام (ره) آن را خریداری می کنند، می گوید: «منزلی که در محله یخچال قاضی قم هست، در دهه چهل حاشیه شهر محسوب می شده است به گونه ای که بعد از منزل امام، باغ و زمین های کشاورزی بوده است. بین عامه مردم قم محله یخچال قاضی، بعضاً به «باغ با گذر قلعه» هم معروف بوده است. جهانگردان و ایران شناسان پیش از انقلاب هم در آثار خود به این موضوع درباره بیت امام (ره) اشاره کرده اند؛ از جمله: «ریشارد کابوشینسکی»، یکی از ایران شناسان، این خانه امام را چنین توصیف کرده: «[امام] خمینی به اتفاق همسر و پنج فرزندش در خانه ای کوچک، واقع در خیابانی باریک و ناهموار که از وسط آن جوی آبی می گذشت، زندگی می کرد». البته پس از پیروزی انقلاب و گسترش فضای شهری و تخریب بیمارستان سهامیه و احداث خیابان معلم، این منزل سر خیابان واقع شد. در حال حاضر راه اصلی آن از چهارراه شهدا (میدان شهدای سابق و چهارراه بیمارستان اسبق) و خیابان معلم است».

بچه های همسایه ها برای آمدن به حیاط خانه امام آزاد بودند

او که د کترای تاریخ تشیع دارد، درباره ارتباط امام خمینی (ره) با همسایگان هم می گوید: «امام خمینی (ره) و خانواده ایشان با مردم محله و همسایگان پیوند صمیمی و خودمانی داشتند. خاطرات نزدیکان و یاران حضرت امام و همسایگان ایشان گویای ارتباط و علاقه دو طرفه بین آن هاست. در این باره خاطرات فراوانی است که تنها به دو نمونه از آن ها اشاره می کنم. یکی از دختران حضرت امام می گوید: «آقا در رفتار با همسایگان مراقب استراحت و

گردشگران آسیایی و اروپایی تحت تاثیر سادگی خانه امام قرار می گیرند

د کتر «ر جائی نژاد» درباره نظرات گردشگران خارجی بعد از بازدید از خانه می گوید: «پیاپی در طول سال بیت امام به روی علاقه مندان و دوستداران داخلی و خارجی، گردشگران دیگر کشورها باز است و روزانه به صورت گروهی و انفرادی از آن جا بازدید می کنند. آن ها شفا می و کتبی نظرات خودشان را ابراز می کنند. بیشترین دیدار کنندگان بیت از عراق، لبنان و پاکستان هستند. در درجه بعد کشور های اروپایی و دیگر کشورها. بیشتر آن ها تحت تاثیر سادگی منزل و زندگی توده دار حضرت امام و معنویت آن قرار می گیرند».